

*Sprawozdanie
z realizacji Programu współpracy pomiędzy samorządem miasta Elbląga
a organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku
publicznego w roku 2015*

Elbląg, maj 2016 r.

Wstęp

Na terenie Elbląga zarejestrowanych jest ponad 400 organizacji pozarządowych, z których to z samorządem elbląskim w skali roku kontaktuje się już 150, z czego ponad 100 zabiega o wymierną współpracę z Urzędem Miasta. Elbląski samorząd współdziała z organizacjami pozarządowymi przede wszystkim w celu realizacji wszelkiego rodzaju działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców Elbląga.

Organizacje pozarządowe, działające na terenie Elbląga, swą największą aktywność przejawiają w sferze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pomocy osobom starszym oraz pomocy osobom niepełnosprawnym. Mówiąc o aktywności nie można pominąć grupy organizacji sportowych, w tym uczniowskich klubów sportowych, które zajmują się głównie rozwojem kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Przedstawiając aktywność organizacji pozarządowych należy podkreślić, że samorząd wspiera organizacje zarówno w formie dotacji na szczególnie potrzebne mieszkańcom działania, jak również w formie rzeczowej, przekazując niezbędny sprzęt oraz wystawiając rekomendacje do projektów ogłaszanych przez inne instytucje czy pomagając w nawiązywaniu kontaktów zagranicznych, a także udostępniając sale konferencyjne na spotkania. Warto również zauważyć, iż coraz częstszym rodzajem wsparcia samorządu są partnerstwa jego jednostek z organizacjami pozarządowymi przy realizacji różnych projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Współpraca samorządu z organizacjami działającymi w sferze pożytku publicznego opiera się głównie na zasadach: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. W myśl tych zasad samorząd traktuje organizacje pozarządowe jako równoprawnych partnerów i oczekuje od organizacji aktywnego uczestniczenia w pracach grup zadaniowych, organizowanych przez samorząd.

Współpraca elbląskiego samorządu wynika bezpośrednio z realizacji zapisów Strategii Rozwoju Elbląga, w której jednym z priorytetów jest wspieranie działań zmierzających do poprawienia warunków i jakości życia mieszkańców Elbląga oraz dążenie do tego, aby każdy z mieszkańców miał szansę godnego życia i osobistego rozwoju na miarę swoich oczekiwań i aspiracji. O jakości życia elblązan decydują przede wszystkim możliwości zaspokojenia ich różnorodnych potrzeb. Należy do nich zaliczyć nie tylko poczucie bezpieczeństwa, czy też właściwy stan miejskiej zieleni, ale również świadomość ekologiczną, ofertę placówek kształcących młodzież, czy też szeroki dostęp do dóbr kultury oraz obiektów sportowych.

Wspominając działania na rzecz mieszkańców Elbląga, nie można zapominać o grupie elblązan innej narodowości ogólnie nazywanych mniejszościami narodowymi.

Od wielu lat elbląski samorząd współpracując z organizacjami zrzeszającymi osoby innych narodowości wspiera je między innymi przy organizacji ważnych dla nich wydarzeń i uroczystości. Ponadto podejmowane są działania mające za zadanie kultywowanie tradycji i kultury

poszczególnych społeczności. Współdziałanie z tymi organizacjami wpływa znacznie na przełamywanie barier i integrację elblązan. Natomiast kooperacja z organizacjami mniejszościowymi oddziałuje korzystnie na partnerów, jakimi są organizacje i samorząd. Ilość inicjatyw podejmowanych przez elbląskie organizacje pozarządowe powoduje, iż można wspólnie realizować szereg działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców Elbląga.

Aby usankcjonować współpracę samorządu z organizacjami pozarządowymi, ustawa *O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* nałożyła na samorządy obowiązek uchwalania *Rocznych programów współpracy*, którego podsumowaniem jest niniejsze sprawozdanie.

Rozdział I Roczny program współpracy na 2015 rok.

W dniu 6 listopada 2014 r. elbląski samorząd Uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu Nr XXXII/943/2014 przyjął do realizacji *Program współpracy pomiędzy samorządem miasta Elbląga a organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015*.

Zgodnie z zapisami wyżej wymienionego Programu w roku 2015 współpraca elbląskiego samorządu z organizacjami pozarządowymi odbywała się przede wszystkim w formie:

- realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem form finansowych i niefinansowych;
- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności;
- konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych;
- tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- udzielania na preferencyjnych warunkach organizacjom na działalność statutową lokali;
- współorganizacji konferencji i spotkań będących w kręgu zainteresowań organizacji;
- udostępniania na preferencyjnych warunkach organizacjom infrastruktury publicznej w celu realizacji zadań ze sfery pożytku publicznego;
- realizacji projektów partnerskich.

W myśl zapisów Programu Współpracy w roku 2015 perspektywicznym celem współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi – zbieżnym ze Strategią Rozwoju Miasta Elbląga – była poprawa jakości życia i pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Elbląga. Natomiast cele szczegółowe zostały określone na podstawie spotkań z przedstawicielami III Sektora, i były nimi:

1. Tworzenie warunków do wzmacniania istniejących organizacji pozarządowych, powstawania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich oraz rozwoju wolontariatu;
2. Tworzenie i rozwój współpracy, partnerstw wielosektorowych na rzecz rozwoju społecznego-gospodarczego Elbląga;
3. Tworzenie warunków zmierzających do zwiększenia udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań własnych elbląskiego samorządu;
4. Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez realizację działań mających na celu podniesienie aktywności społecznej mieszkańców w oparciu o kawiarenki obywatelskie, akcje społeczne, konsultacje społeczne, edukację obywatelską, itp.;
5. Działania zmierzające do wzmacniania poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie, tożsamość historyczną, kulturalną oraz tradycję;
6. Tworzenie i rozwój oferty edukacyjnej, kulturalnej, społecznej, rekreacyjnej itd. organizacji pozarządowych skierowanej do mieszkańców;
7. Promocja i rozwój przedsiębiorczości, zwłaszcza społecznej.

Celem programu było również pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz zaspokojenie potrzeb mieszkańców w szczególności poprzez określenie priorytetowych zadań publicznych na rok 2015 oraz zapewnienie udziału organizacji pozarządowych w realizacji tych zadań.

W realizacji zadań zapisanych w *Programie współpracy pomiędzy samorządem miasta Elbląga a organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015* udział brały departamenty merytoryczne Urzędu Miasta Elbląga, czyli:

- Departament Kultury Sportu i Turystyki;
- Departament Społeczny;
- Departament Edukacji;
- Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych;
- Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
- Departament Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Informacji Niejawnych
- Biuro Prezydenta Miasta.

Wiosną roku 2015 nastąpiła w elbląskim Urzędzie Miejskim reorganizacja departamentów w związku z czym realizowane zadania zostały przeniesione do nowopowstałych komórek.

Ze względu na czytelność zapisanych zadań roczny program podzielono na zadania stałe, zadania priorytetowe oraz priorytety branżowe.

Rozdział II Współpraca Finansowa

1) Zadania stałe

W oparciu o przepisy ustawy *O pożytku publicznym i o wolontariacie* w roku 2015 elbląski samorząd przewidział do realizacji 22 zadania publiczne, które zostały podzielone na szereg działań na podstawie których ogłoszono konkursy ofert. Organizacje uczestniczące w konkursach zgłaszały do realizacji działania skierowane do mieszkańców Elbląga obejmujące bogaty zakres spraw. Zgodnie z zakresem pracy departamentów merytorycznych zaproponowano organizacjom realizację następujących 32 zagadnień:

1. Działania z zakresu spraw społecznych:

- 1) Obszar zadaniowy: przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych):
 - a) Profilaktyka oraz pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych od alkoholu
 - b) Działalność wychowawcza i informacyjna wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi
 - Dofinansowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
 - Wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży organizowany przez organizacje pozarządowe
 - Organizacja pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży
 - Realizacja programów związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych
 - c) Wspomaganie działalności stowarzyszeń realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych (w tym dofinansowanie prowadzenia Domu dla bezdomnych oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej)
 - Prowadzenie działań jako wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz porad prawnych dla środowisk zagrożonych alkoholizmem oraz ofiar przemocy domowej
 - Posiłki dla osób dorosłych z problemem alkoholowym
- 2) Obszar zadaniowy: działalność na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych:
 - a) Realizacja programu na rzecz osób starszych - organizacja pomocy sąsiedzkiej na rzecz mieszkańców Elbląga;
 - b) Realizacja programu na rzecz osób niepełnosprawnościami - świadczenie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych
- 3) Obszar zadaniowy: przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym związanym z narkomanią:
 - a) Pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i udzielanie porad rodzinom pozostającym w kryzysie

- 4) Obszar zadaniowy: Pomoc społeczna, w tym pomoc osobom i rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin (w tym dofinansowanie prowadzenia Domu dla bezdomnych)
 - a) Świadczenie usług opiekuńczych na rzecz mieszkańców Elbląga
- 5) Obszar zadaniowy: działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka (w tym dofinansowanie prowadzenia Ośrodka wsparcia i interwencji kryzysowej):
 - a) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego.
 - b) Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 6) Działania wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe - Prowadzenie i Obsługa Centrum Organizacji Pozarządowych
- 7) Działania wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe - Prowadzenie Uniwersytetu III Wieku .
- 8) Organizacja środowiskowych spotkań kombatanckich
- 9) Działania wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe - Prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Wolontarystycznych .
- 10) Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji – poprzez Prowadzenie i Obsługę Biura Porad Obywatelskich
- 11) Działania wspomagające technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe (tzw. małe granty lub Prowadzenie Ośrodka Wsparcia dla Osób Niesłyszących)
- 12) Dowóz dzieci niepełnosprawnych z terenu Miasta Elbląg do Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Elblągu przy ul. Szarych Szeregów

2. Działania z zakresu Kultury, Sportu i Turystyki:

- 1) Zadania z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego.
 - a) Wspieranie inicjatyw na rzecz kultury i dziedzictwa narodowego;
 - b) Małe granty (zadania z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego)
- 2) Turystyka i krajoznawstwo:
 - a) Popularyzacja krajoznawstwa oraz wspieranie różnorodnych form turystyki aktywnej
 - b) Małe granty (organizacja imprez turystycznych)
- 3) Działania wspomagające rozwój gospodarczy w tym rozwój przedsiębiorczości oraz rozwój turystyki (Elbląskie Święto Chleba)

- 4) Wypoczynek dzieci i młodzieży:
 - a) Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych
 - b) Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie wakacji letnich
- 5) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych:
 - a) Popularyzacja sportu w środowisku osób niepełnosprawnych
- 6) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej:
 - a) Wspieranie szkolenia sportowego w różnych dyscyplinach
 - b) Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży
 - c) Wspieranie sportu w środowisku młodzieży szkolnej
 - d) Małe granty (organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych)

3. Działania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska:

- 1) Wsparcie realizacji zadania publicznego obejmującego prowadzenie schroniska dla zwierząt w Elblągu zlokalizowanego przy ul. Królewieckiej 233
- 2) Edukacja ekologiczna
 - a) Prowadzenie edukacji ekologicznej oraz propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju środowiska wodnego w elbląskich przedszkolach, szkołach podstawowych, ośrodkach szkolno-wychowawczych i gimnazjach
- 3) Zimowe dokarmianie kotów wolno żyjących oraz ptactwa wodnego (np. kaczki, łabędzie) ;
- 4) Opieka nad kotami wolno żyjącymi
 - a) Tworzenie bezpiecznych miejsc schronienia dla kotów wolno żyjących
 - b) Nie dopuszczania do nadmiernego wzrostu populacji kotów wolno żyjących

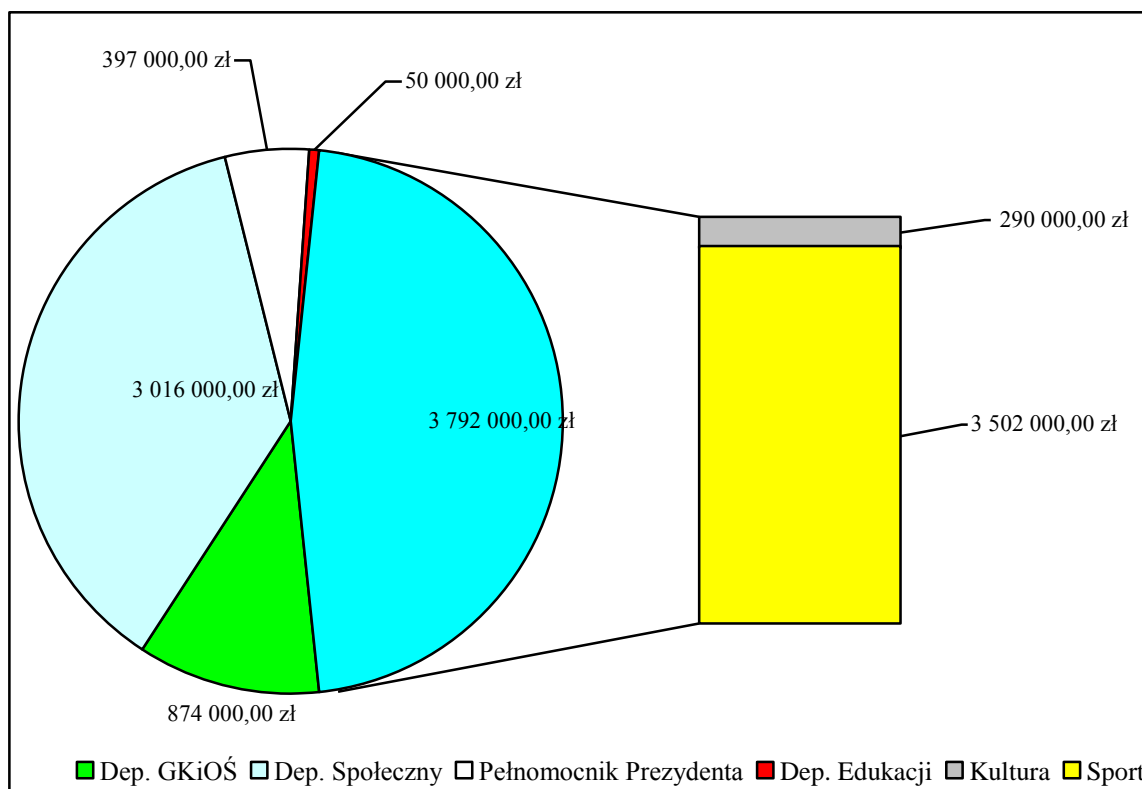
Wśród powyższych zadań zleconych do realizacji organizacją pozarządowym znajdują się działania wieloletnie, zlecone przez samorząd, na realizację których podpisano umowy w latach wcześniejszych. Do zadań wieloletnich zleconych organizacjom pozarządowym należały:

- 1) Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego;
- 2) Świadczenie usług opiekuńczych na rzecz mieszkańców Elbląga;
- 3) Prowadzenie domu dla bezdomnych;
- 4) Prowadzenie ośrodka wsparcia i interwencji kryzysowej;
- 5) Prowadzenie Uniwersytetu III Wieku i Osób Niepełnosprawnych;
- 6) Prowadzenie schroniska dla zwierząt;
- 7) Prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych.

2) Planowana wysokość środków finansowych z przeznaczeniem na wsparcie działań organizacji pozarządowych

W roku 2015 na wykonanie zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe elbląski samorząd w budżecie Miasta zaplanował kwotę 8.129.000 zł., co dawało do dyspozycji departamentom merytorycznym na realizację zadań następujące środki finansowe:

1. Departament Społeczny	- 3.016.000 zł;
2. Departament Kultury Sportu i Turystyki	- 3.792.000 zł;
w tym:	
sport i turystyka	- 3.502.000 zł
kultura	- 290.000 zł;
3. Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	- 874.000 zł;
4. Departament Edukacji	- 50.000 zł;
5. Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych	- 397.000 zł.

Rysunek 1 Rozkład środków finansowych zaplanowanych w 2015 r dla organizacji pozarządowych przez Departamenty merytoryczne odpowiedzialne za bezpośrednią współpracę z organizacjami.

3) Środki wydatkowane na wsparcie działań organizacji pozarządowych

W roku 2015 r. na wsparcie działań realizowanych przez organizacje pozarządowe elbląski samorząd wydatkował łączną kwotę 7.951.380,94 zł. wspierając 114 organizacji zabiegających o współpracę finansową i niefinansową.

W ramach wydatkowanej kwoty elbląski samorząd zgodnie z procedurami wynikającymi z ustawy *O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* zlecił realizację 22 zadań publicznych, na kwotę 4.167.852,78 zł. W oparciu o powyższe zadania w roku 2015 ogłoszono 24 konkursy, na podstawie których elbląski samorząd podpisał 127 umów z 80 organizacjami uczestniczącymi w otwartych konkursach ofert. Organizacje te złożyły 215 ofert wykazując zapotrzebowanie na środki finansowe w wysokości ponad 9.073.875 zł.

Ponadto w trakcie roku Prezydent Elbląga postanowił wesprzeć oddolne działania elbląskich organizacji, do których między innymi zaliczała się, ciesząca się coraz większym powodzeniem wśród elbląskich organizacji, procedura tzw. szybkiej ścieżki opisana w art. 19a ustawy *O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. 21 organizacji w tym trybie złożyło 22 oferty pozyskując w ten sposób wsparcie od samorządu w wysokości 139.329 zł

W ostatecznym rozrachunku w budżecie Miasta zabezpieczone środki finansowe rozdysponowano w następujący sposób:

Umowy zawarte w 2015 r. na podstawie ogłoszonych konkursów	Umowy wieloletnie	Umowy zawarte na podstawie art. 19 a ustawy ODPPiOW	Inne	Razem
4.167.852,78 zł	3.369.000 zł	139.329 zł	275.199,16 zł	7.951.380,94 zł

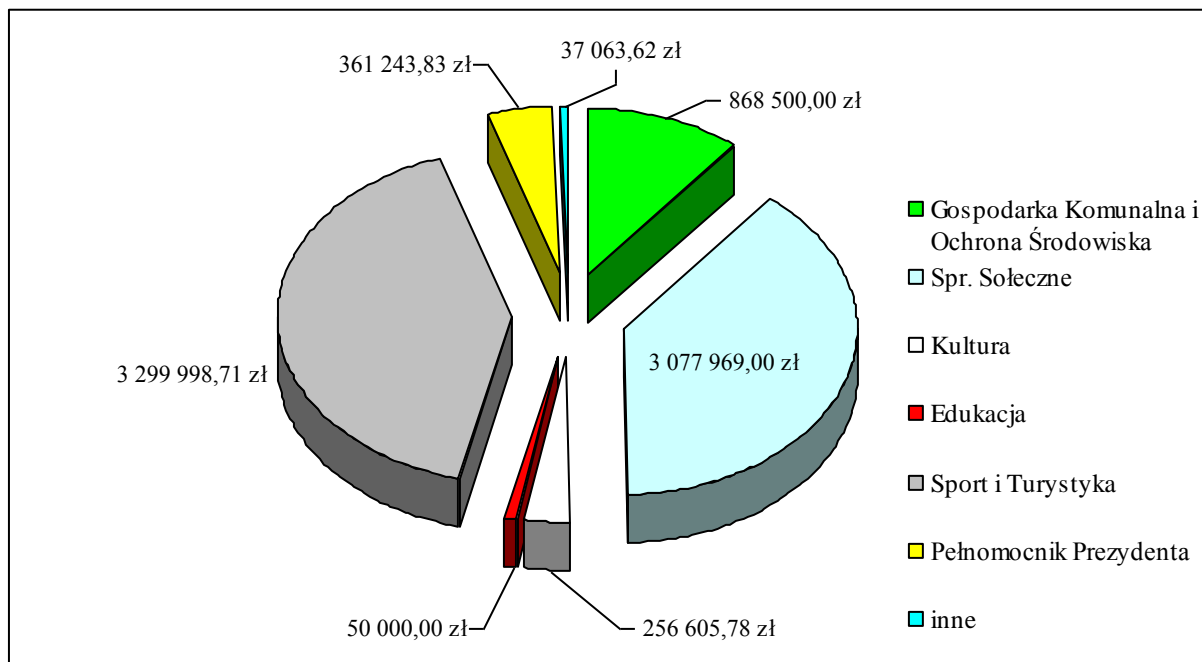
Oprócz wspierania realizacji zadań publicznych elbląski samorząd wspierał finansowo organizację różnego rodzaju imprez. I tak wsparciem zostały objęte:

- zakupy nagród (pucharów, medali, drobnych nagród rzeczowych w postaci sprzętu sportowo-rekreacyjnego),
- zakupy wydawnictw turystycznych z przeznaczeniem na upominki w związku z organizacją imprez (turystyka kwalifikowana),
- umowy w zakresie promocji Gminy Miasta Elbląg między innymi poprzez sport,
- umowy na wykonanie usług transportowych (m.in. wyjazd sportowych reprezentacji miasta na zawody, rozgrywki i turnieje, reprezentacja sektora pozarządowego poza Elblągiem na ogólnopolskich konferencjach, wsparcie wyjazdów organizowanych na rzecz elbląskich seniorów),
- działania związane z organizacją świątecznych spotkań elblązan (występy osób poruszających się na szczudłach, koncert, itp.),

- współorganizacja różnego rodzaju spotkań, konferencji, prelekcji itp. (m.in. opłata poczęstunku dla zaproszonych, nieodpłatne użyczenie sal na spotkania w Ratuszu Staromiejskim i w budynku Urzędu Miasta)
- organizacja Konferencji Plenarnej Elbląskich Organizacji Pozarządowych.

Według nowego schematu organizacyjnego Urzędu środki przekazane na bieżącą współpracę (w tym na dotacje) z organizacjami pozarządowymi przez departamenty merytoryczne kształtowały się następująco:

1. Referat Zdrowia i Spraw Społecznych - 3.077.969 zł;
2. Departament Edukacji, Sportu i Turystyki - 3.349.998,71 zł;
w tym:
sport i turystyka - 3.299.998,71 zł
edukacja - 50.000 zł;
3. Departament Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska - 868.500 zł;
w tym:
gospodarka komunalna - 862.500 zł
ochrona środowiska - 6.000 zł;
4. Departament Promocji i Kultury - 256.605,78 zł;
5. Pełnomocnik Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych - 361.243,83 zł

Rysunek 2 Środki finansowe wydatkowane przez Departamenty merytoryczne na rzecz organizacji pozarządowych w roku 2015

Warto nadmienić, iż w roku 2015 5 elbląskich organizacji pozyskało na realizację działań społecznych kwotę 3.372.738 zł. od Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz 11 organizacji uzyskało wsparcie z PEFRON na kwotę 1.706.541 zł.

4) Zadania priorytetowe

Ze względu na różnorodność działań organizacji jak i szeroki zakres współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi poza działaniami wynikającymi czysto z programów społecznych, przyjętych do realizacji przez elbląski samorząd, organizacje miały możliwość uczestniczenia w realizacji priorytetów skierowanych bezpośrednio na rozwój trzeciego sektora jak i na rozwój współpracy elbląskiego samorządu z organizacjami. W związku z czym w roku 2015 postanowiono kontynuować realizację priorytetów z roku 2014 stawiając duży nacisk na następujące zagadnienia:

1. Wzrost ilości środków finansowych pozyskanych przez elbląskie organizacje pozarządowe ze źródeł zewnętrznych (zwłaszcza funduszy europejskich)
2. Rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Ad 1.

Realizacja priorytetu dotyczącego wzrostu ilości środków finansowych pozyskanych przez elbląskie organizacje pozarządowe ze źródeł zewnętrznych opierała się głównie na przeprowadzeniu cyklu szkoleń i doradztwa dla organizacji pozarządowych.

W ciągu roku 2015 na zlecenie Urzędu Miejskiego w Elblągu Centrum Organizacji Pozarządowych (COP) przeprowadziło 9 szkoleń w tym jedno dwudniowe, w których uczestniczyło ponad 100 osób. Ponadto w roku 2015 Centrum Organizacji Pozarządowych zrealizowało następujące działania:

- umieszczono 180 informacji na stronie internetowej,
- 40 osób skorzystało ze zbiorów biblioteczki,
- wysłano 12 newsletterów,
- 40 organizacji skorzystało z sal, sprzętu, komputerów w COP,
- powstało 5 organizacji pozarządowych oraz grupa nieformalna,
- odbyły się 4 kawiarenki obywatelskie,
- odbyła się 1 kampania społeczna,
- zostały zrealizowane następujące działania: zorganizowano Forum Inicjatyw Pozarządowych, odbyły się spotkania integracyjne sektora (m.in. pozarządowa majówka; Wigilia dla organizacji), powstała strona internetowa, odbyła się konferencja dla organizacji pozarządowych, w której wzięło udział 70 osób
- odbyło się 8 dwudniowych szkoleń oraz 1 jednodniowe szkolenie z zakresu działań organizacji pozarządowych (tworzenie projektów, promowanie działań organizacji, itp.),

- odbyło się 100 godzin doradztwo ogólnego,
- odbyło się 112 godziny doradztwa specjalistycznego,
- powstało 12 miesięcznych kalendarzy inicjatyw elbląskich organizacji pozarządowych,
- zostały udostępnione pomieszczenia dla 2 organizacji.

W roku 2015, tak jak i w latach ubiegłych nie przewidziano środków finansowych na utworzenie cieszącego się dużą popularnością tzw. Funduszu Grantowego, który w założeniu miał przekazywać kwotę od 70.000 do 150.000 zł jako wkład własny do projektów składanych przez elbląskie organizacje pozarządowe do zewnętrznych instytucji grantodawczych. Wsparcie to miałyby na celu pomoc elbląskim organizacjom w pozyskaniu ponad 1.000.000 zł. ze źródeł zewnętrznych. Brak wspomnianego wyżej funduszu samorząd starał się zrekompensować wspierając działania organizacji w formie małych grantów zgodnie z art. 19 a ustawy ODPPiOW

Ad 2.

Rozwój współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi to działanie podzielone na 7 zadań.

Zadanie I to kontynuacja spotkań branżowych, dotyczących współpracy Departamentów Urzędu Miejskiego z organizacjami pozarządowymi.

W trakcie roku 2014 odbyło się 5 spotkań branżowych z organizacjami działającymi w sferze kultury, w sferze działalności społecznej oraz z zakresu sportu i turystyki. Spotkania te miały za zadanie przekazanie bieżących informacji na temat działań samorządu oraz poznanie potrzeb organizacji działających w zakresie merytorycznej pracy poszczególnych departamentów Urzędu Miejskiego w Elblągu.

Zadanie II to działania związane z rozwojem i promocją wolontariatu wśród młodzieży oraz mieszkańców Elbląga.

W roku 2015 elbląski samorząd kontynuował działania mające na celu wsparcie dla organizacji pozarządowych oraz miejskich instytucji korzystających z pracy wolontariuszy poprzez finansowanie prowadzenia przez Regionalne Centrum Wolontariatu Miejskiego Centrum Wolontariatu. Na działalność Miejskiego Centrum Wolontariatu w roku 2015 przekazano z budżetu samorządu 35.000 zł.

Głównymi działaniami Miejskiego Centrum Wolontariatu były:

- Pośrednictwo w zatrudnianiu wolontariuszy poprzez przygotowanie szeroko rozumianej informacji o wykorzystaniu wolontariatu na rzecz organizacji pozarządowych oraz instytucji miejskich, prowadzenie punktu informacyjnego o działaniach i potrzebach związanych z pracą wolontariuszy

w elbląskich organizacjach i instytucjach miejskich oraz budowa bazy wolontariuszy, a także stała diagnoza środowiska lokalnego celem poznania potrzeb miejskich instytucji oraz elbląskich organizacji pozarządowych w zakresie potrzeb pracy z wolontariuszami. Baza wolontariuszy składa się 3 grup:

- ❖ - Baza Wolontariatu młodzieżowego
- ❖ - Baza Wolontariatu studenckiego
- ❖ - Baza Wolontariatu 50+

- Edukacja wolontariuszy z zakresu ich praw i obowiązków oraz, w zależności do specyfiki przyszłej pracy w elbląskich instytucjach i organizacjach pozarządowych, kadry - szkolenie personelu zatrudnionego w elbląskich instytucjach i organizacjach pozarządowych do pracy z wolontariuszami oraz edukacja młodzieży poprzez prowadzenie lekcji dotyczących promocji idei wolontariatu wśród młodzieży elbląskich placówek edukacyjnych wraz z innymi liderami organizacji pozarządowych.

- Promocja wolontariatu.

W ramach rozwoju wolontariatu w roku 2015 kontynuowano realizację umowy partnerskiej z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych dotyczącej współrealizacji projektu *Modelony Samorząd*, finansowanej ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2014, Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego, którego jednym z produktów był *Raport z badania ewaluacyjnego projektu p.t. „Miejskie Centrum Wolontariatu” w Elblągu*. Efektem realizowanego projektu było między innymi przyjęcie w czerwcu 2015 r. Zarządzenia Prezydenta Elbląga *w sprawie wdrożenia systemu wsparcia i rozwoju wolontariatu w Elblągu oraz powołania Zespół ds. rozwoju wolontariatu*.

Zadanie III dotyczyło kontynuacji prac nad Stworzeniem Wieloletniej Strategii Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi.

W roku 2014 ukończono tworzenie założeń do *Wieloletniego Programu Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi*, a w roku 2015 opracowano finalną wersję dokumentu. Jednakże długi okres tworzenia samego Programu oraz pojawienie się zmiana uwarunkowań zewnętrznych spowodowało, iż pierwotnie założone działania uległy dezaktualizacji. W związku z powyższym zaplanowano, iż w roku 2016 przed uchwaleniem powyższego dokumentu dokonana zostanie jego aktualizacja.

Zadanie IV miało na celu realizację działań na rzecz wsparcia i rozwoju spółdzielczości socjalnej. W ramach tego zadania w roku 2015 przy Prezydencie Elbląga działał Zespół ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej, który wraz z elbląskim Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w grudniu przygotował tematyczną konferencję przedstawiającą i promującą ekonomię społeczną oraz spółdzielczość socjalną.

Zadanie V i VII obydwa zadania podlegają ciągłemu procesowi ewaluacji i mają na celu realizację działań zmierzających do poprawy wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy pracownikami Urzędu Miasta, a pracownikami organizacji pozarządowych pracujących w tym samym obszarze oraz realizację działań zmierzających do opracowywania dokumentów i procedur zmierzających do efektywniejszego wykorzystania współpracy samorządu z organizacjami. Wynikiem tych działań jest podpisanie w lipcu 2015 r. przez Prezydenta Elbląga Zarządzenia *w sprawie przyjęcia zasad tworzenia, koordynacji i monitorowania dokumentów strategicznych Gminy Miasto Elbląg* i Zarządzenia *w sprawie przyjęcia zasad i trybu przystępowania Gminy Miasto Elbląg do partnerstw projektowych i partnerstw lokalnych* oraz współpracy z elbląskimi organizacjami w realizacji zewnętrznych projektów partnerskich, a także działania mające na celu przygotowanie się samorządu i jego jednostek do aplikowania po środki zewnętrzne w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.

Zadanie VI było realizowane we współpracy z Elbląską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz Radą Elbląskich Organizacji Pozarządowych i miało na celu promocję wśród mieszkańców Elbląga postaw społecznych i obywatelskich, w tym przekazywania na rzecz elbląskich organizacji pożytku publicznego 1% podatku. W roku 2015 elblążanie rozliczający się w Elbląskim Urzędzie Skarbowym przekazali z 1% na organizacje posiadające status pożytku publicznego kwotę 1.630.298 zł., z czego do elbląskich organizacji pozarządowych posiadających status pożytku publicznego trafiło 620.380 zł.

Elbląski samorząd dostrzegając wzrost profesjonalizmu organizacji pozarządowych widzi potrzebę zawierania z organizacjami wieloletnich kontraktów na realizację zadań publicznych oraz przekazywania organizacjom, do realizacji, coraz większej ilości zadań. Jak wspomniano we wstępie niniejszego sprawozdania elbląskie organizacje pozarządowe swą największą aktywność przejawiają w sferze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pomocy osobom starszym oraz pomocy osobom niepełnosprawnym. I właśnie na tym polu występuje największa profesjonalizacja działań organizacji pozarządowych. Wyspecjalizowane organizacje przejmują od samorządu realizację kluczowych zadań z zakresu pomocy społecznej i nie tylko. I tak elbląskie organizacje w roku 2015 prowadziły na podstawie umów wieloletnich następujące placówki:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – prowadzony przez Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza „Lazarus” z siedzibą w Elblągu przy ul. Skrzydlatej 15 a.
2. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (z niepełnosprawnością intelektualną) przy ul. Saperów 14 d – prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Elblągu z siedzibą przy ul. 1 Maja 1.
3. Dom dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta przy ul. Nowodworskiej 49 – prowadzony przez Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących „Od nowa...” w Elblągu z siedzibą przy ul. Nowodworskiej 49.

4. Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej – Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży – prowadzony przez Diecezję Elbląską.
5. Placówkę opiekuńczo – wychowawczą wsparcia dziennego przy ul. Łęczyckiej 26 – prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Okręgowego z siedzibą w Elblągu przy ul. 1 Maja 37.
6. Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt – przy ul. Królewieckiej 233 prowadzone przez OTZ Animals

Rozdział III Współpraca Pozafinansowa

Elbląski samorząd oprócz wsparcia finansowego współpracuje z elbląskimi organizacjami podczas organizacji przez organizacje pozarządowe spotkań otwartych, np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych, itp. Pracownicy Urzędu Miasta pomagają organizacjom w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł niż dotacja samorządu. Realizują lub współuczestniczą w przygotowaniu szkoleń, konferencji, forum wymiany doświadczeń, w celu podniesienia sprawności funkcjonowania organizacji. Współpraca elbląskiego samorządu jest realizowana również poprzez wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania oraz poprzez tworzenie wspólnych zespołów zadaniowych o charakterze doradczym i inicjatywnym. Ponadto do roku 2015 elbląski samorząd wynajmował na preferencyjnych warunkach lokale 38 organizacjom, z czego część organizacji została całkowicie zwolnionych z opłat czynszowych. Łączna powierzchnia zajmowana przez organizacje wynosi ponad 8.433 m² oraz 661 m² piwnic, a także w niektórych przypadkach tereny przyległe.

Użyczenie wyżej wymienionych obiektów znacząco wpływa na rozwój aktywności organizacji pozarządowych oraz większą integrację sektora, co można było zaobserwować po realizacji w 2015 r. działań na rzecz mieszkańców naszego miasta oraz na rzecz innych organizacji.

W związku z stosowaniem przez samorząd stawek preferencyjnych dla organizacji pozarządowych wpływy do budżetu ZBK za wynajem powierzchni w roku 2015 były znikome

Zgodnie z zapisami ustawy *O działalności pożytku publicznego i wolontariacie* samorząd przyjął w dniu 4 listopada 2010 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu Nr XXXI / 731 / 2010 *Regulamin prowadzenia konsultacji z elbląskimi organizacjami pozarządowymi aktów prawa miejscowego* na podstawie której konsultował z sektorem pozarządowym najważniejsze dla Elbląga dokumenty.

Jak już wspomniano w ramach współpracy pozafinansowej samorząd Miasta Elbląga w roku 2015 włączył się po raz kolejny w organizację kampanii 1%, która od kilku lat jest jedną z form promocji elbląskich organizacji posiadających status pożytku publicznego i ma na celu zachęcanie mieszkańców Elbląga do przekazywania 1% podatku dochodowego na rzecz tych podmiotów. Z satysfakcją należy nadmienić, iż kampania 1%, do której Elbląg włączył się niemal od jej początku,

z każdym rokiem jest coraz bardziej popularna i zauważalna nie tylko w naszym mieście, ale także w całym kraju.

Mówiąc o promocji III Sektora należy wspomnieć o udziale elbląskiego samorządu w organizacji Forum Inicjatyw Pozarządowych, święta wszystkich organizacji, na którym to organizacje mogą pokazać swój potencjał i dorobek mieszkańcom Elbląga. W roku 2015, tak jak w latach wcześniejszych, Forum Inicjatyw Pozarządowych odbyło się w ramach Dni Elbląga pod hasłem „III Dzień na III Sektor”.

Pisząc o współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi należy zaznaczyć aktywność organizacji na polu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Na terenie Elbląga od roku 1999 realizowany jest Program Bezpieczny Elbląg, którego zapisy realizują w swych działaniach m.in. Departamenty Urzędu Miejskiego, Policja, Straż Pożarna, MOPS, zarządcy budynków oraz elbląskie organizacje pozarządowe. Prowadzone przez organizacje akcje wraz z realizatorami Programu Bezpieczny Elbląg przyczyniają się znacznie do wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta, jak również podnoszenia świadomości elblążan na temat potencjalnych zagrożeń. Ponadto, realizacja zapisów wyżej wymienionego Programu wpływa znacząco na pogłębienie współpracy pomiędzy jednostkami bezpośrednio realizującymi zadania Programu a organizacjami pozarządowymi należy tu wymienić m.in. różnego rodzaju partnerstwa i współdziałania pomiędzy Komendą Miejską Policji a organizacjami. Wykonawcy Programu do dnia dzisiejszego zrealizowali wiele przedsięwzięć. Przedsięwzięcia te prowadzono w trzech głównych kierunkach działania:

- ❖ Szeroko pojętego bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- ❖ Pracy z dziećmi i młodzieżą.
- ❖ Popularyzacji Programu Bezpieczny Elbląg wśród mieszkańców Elbląga.

Elbląskie organizacje największą aktywność przejawiają w działaniu, które ukierunkowane jest na pracę z dziećmi i młodzieżą, na promocję bezpieczeństwa i jego zabezpieczenie. I tak PCK w elbląskich szkołach organizuje między innymi Mistrzostwa Pierwszej Pomocy Przedlekarskiej, Olimpiadę Promocji Zdrowego Stylu Życia oraz akcję honorowego krwiodawstwa. Ponadto organizacje włączają się również w działania mające na celu powszechną naukę pływania, która realizowana jest jako pozalekcyjne lekcje wychowania fizycznego. Pisząc o realizacji Programu Bezpieczny Elbląg należy również nadmienić, iż organizacje realizując swoje programy autorskie podejmują szereg działań prewencyjnych zmierzających do przeciwdziałania patologiom społecznym mającym na celu przeciwdziałanie przemocy oraz uzależnieniom od alkoholu i środków odurzających. Działania te realizowane są podczas codziennej pracy z dziećmi i młodzieżą oraz podczas organizacji wypoczynku letniego i zimowego. Natomiast dla osób dorosłych prowadzone są darmowe działania między innymi z zakresu wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz porad prawnych. Działania te skierowane są nie tylko dla środowisk

zagrożonych alkoholizmem oraz ofiar przemocy domowej, dla szerszej grupy mieszkańców w roku 2015 prowadzone było Biuro Porad Obywatelskich, którego zadaniem było bezpłatne wsparcie mieszkańców w zakresie porad prawnych, edukacyjnych, pedagogicznych oraz pomoc w przygotowywaniu wszelkiego rodzaju pism do urzędów, spółdzielni itp.

Ponadto w roku 2015 jak i w 2014 elbląskie organizacje wraz z Policją monitorowały dzikie kąpieliska oraz strzegły bezpieczeństwa na rzece Elbląg.

Rozdział IV Podsumowanie

System współpracy to oczywiście znacznie więcej niż opisany wyżej Roczny program współpracy nakazany samorządom do przyjęcia przez ustawę *O działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. System to trwale wkomponowanie organizacji w strukturę działań samorządu oraz dobra praktyka współpracy. System współpracy to również szereg działań organizacji pozarządowych, które poprzez swą aktywność wspierają wszelkiego rodzaju pomysły samorządu, to także działania, które pokazują, iż młodzież, przedsiębiorcy i mieszkańcy Elbląga otwarci są na wszelkiego rodzaju zachowania społeczne mające między innymi na celu wsparcie i pomoc dzieciom, instytucjom oraz osobom potrzebującym.

Reasumując, należy stwierdzić, że zawarte w Rocznym programie współpracy na rok 2015 finansowe i pozafinansowe formy współpracy zostały zrealizowane.

Przygotował i opracował:

Pełnomocnik Prezydenta
ds. Organizacji Pozarządowych
Maciej Pietrzak